

ریتکافل (تکافل اتکایی)

مدرس:
دکتر علی رضا پور محمد

محورهای کارگاه

- اصول و مفاهیم ریتکافل
- مدل عمومی ریتکافل
- مفهوم نگهداری و تعیین سطح بهینه آن
- انواع قراردادهای ریتکافل
- حسابداری ریتکافل

اطلاعات مدرس

علیرضا پور محمد

- دکتری اقتصاد بخش عمومی
- رئیس اداره ریسک بیمه "ما"

مهارت و تخصص:

- آمار و اقتصاد سنجی
- اقتصاد ریاضی (بهینه یابی)
- مدیریت ریسک
- تکافل

دوره های بین المللی در حوزه تکافل:

کشور میزبان	موسسه برگزار کننده	عنوان دوره
مالزی	موسسه الهدی دبی	برنامه آموزشی - عملیاتی تکافل مبتنی بر بازدید تجربی
مالزی	دانشگاه INCEIF	آموزش بین المللی مدیران صنعت بیمه در حوزه تکافل
امارات متحده	آکادمی جهانی کینگز	دوره آموزشی گواهینامه حرفه ای مدیریت کسب و کار تکافل

اصول و مفاهیم ریتکافل

- مفهوم ریتکافل
- مزایای ریتکافل
- الزامات شریعت
- اصول ریتکافل

اصول و مفاهیم ریتکافل

- مفهوم ریتکافل

ریتکافل قراردادی است که یک شرکت تکافل با شرکت تکافل / ریتکافل دیگر برای محافظت از خود در برابر ریسک های بزرگ یا خسارت های متعدد می بندد.

اصول و مفاهیم ریتکافل

مزایای ریتکافل:

- افزایش ظرفیت
- تنوع بخشیدن به پورتفو ریسک
- کاهش سرمایه مورد نیاز
- کاهش اثرات حوادث فاجعه آمیز
- ترویج ترتیبات مدیریت ریسک مطابق با شریعت

اصول و مفاهیم ریتکافل

الزامات شریعت:

از منظر شرعی، باید از عناصر زیر اجتناب کرد؛

Gharar

Riba

Maysir

اصول و مفاهیم ریتکافل

اصول ریتکافل

۱- ارزیابی ریسک و بیمه‌گری

- ارزیابی ریسک
- دستورالعمل‌های بیمه‌گری

۲- ساختار و طراحی قرارداد

- انتخاب قرارداد
- شرایط قرارداد

اصول و مفاهیم ریتکافل

۳- انتقال ریسک و مدیریت سرمایه:

- استراتژی انتقال ریسک
- تخصیص سرمایه

۴- قیمت گذاری و سودآوری:

- قیمت گذاری مبتنی بر ریسک
- اشتراک در سود

اصول و مفاهیم ریتکافل

۵-مدیریت خسارت و ذخیره گیری

- نظارت بر خسارت
- کفایت ذخایر

۶-انطباق با شریعت و حاکمیت

- نظارت شرعی
- چارچوب حاکمیتی

اصول و مفاهیم ریتکافل

۷- انطباق با مقررات و گزارش دهی

- الزامات نظارتی
- گزارشگری مالی

۸- پویایی بازار و توسعه کسب و کار

- کنترل بازار
- مدیریت ارتباط با مشتری

اصول بیان شده رویکردی جامع است که ارزیابی ریسک، انضباط بیمه‌گری، مدیریت سرمایه، پیروی از شریعت، استانداردهای حاکمیتی و نظارتی برای بهینه‌سازی پروفایل ریسک- بازده، افزایش سودآوری، و حفظ طولانی‌مدت رقابت در بازار ریتکافل نیاز دارد.

اصول و مفاهیم ریتکافل

اپراتورهای ریتکافل در جهان

- Full-fledged Operators:
 - Hannover ReTakaful B.S.C © - Bahrain
 - Takaful Re Ltd – Dubai, UAE
 - Asean Retakaful International Limited (ARIL) – Labuan, Malaysia
 - MNRB Retakaful – Kuala Lumpur, Malaysia
 - Tokio Marine Retakaful –Singapore
 - Best Re – Tunis
 - Al Fajer Retakaful - Kuwait
- Window Operations:
 - Munich Re – Retakaful branch – Kuala Lumpur, Malaysia
 - Labuan Re – Labuan, Malaysia
 - Converium – Labuan, Malaysia
 - ReINDO – Jakarta, Indonesia
 - National Re – Jakarta, Indonesia
 - Marein – Jakarta, Indonesia

مدل عمومی ریتکافل

ساختار ریتکافل

- انطباق با شریعت: همه عملیاتهای ریتکافل باید از اصول شریعت پیروی کنند. این شامل ساختاربندی قرار داد ها برای جلوگیری از ربا، نا اطمینانی و قمار و همچنین اطمینان از اصول اسلامی سرمایه گذاری است.
- مضاربه: این یک ترتیب مشارکت در سود است که اپراتور ریتکافل به عنوان مدیر(مضارب) در حالی که مشارکت کنندگان ریتکافل سرمایه (رب المال) را تامین می کنند. سود بر اساس نسبت های توافق شده تقسیم می شود اما زیان ها صرفا توسط سرمایه شرکت کنندگان متحمل می شوند.

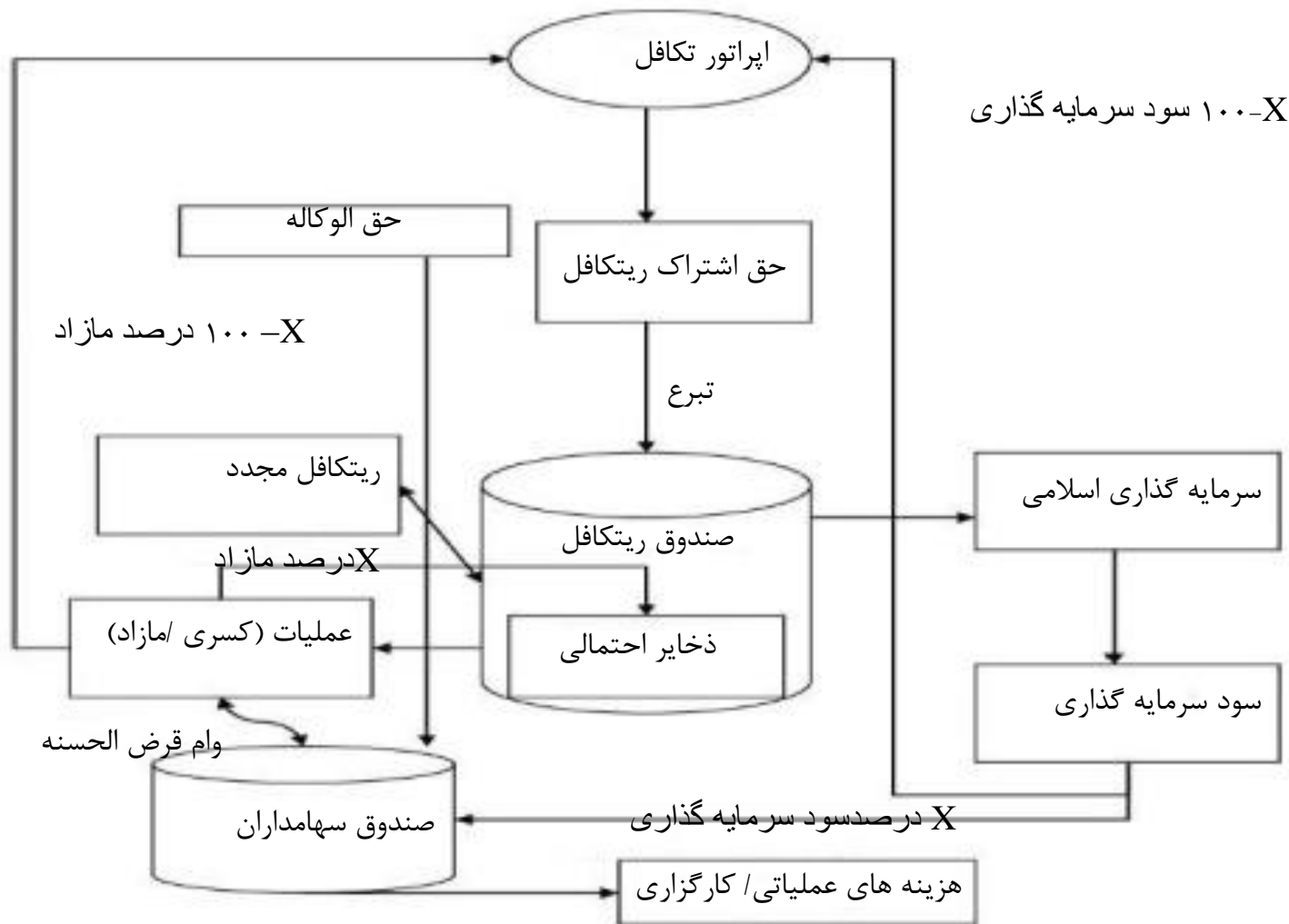

مدل عمومی ریتکافل

- وکالت: در این قرار داد نمایندگی، اپراتور ریتکافل به عنوان یک نماینده برای شرکت کنندگان عمل می کند. اپراتور برای مدیریت وجوه ریتکافل هزینه ایی دریافت می کند و مشارکت کنندگان آن را پرداخت می کنند.
- تبرع: بیان کننده کمک یا اهدای داوطلبانه به وسیله مشارکت کنندگان ریتکافل به یک صندوق مشترک برای حمایت از مشارکت کنندگان در مواقع ضروری است.

مدل عمومی ریتکافل

- مدل عمومی ریتکافل (وکالت-مضاربه)

مفهوم نگهداری و تعیین سطح بهینه آن

مفاهیم نگهداری

- نگهداری در ریتکافل به میزان ریسکی اطلاق می شود که اپراتور اصلی تکافل برای خود نگه می دارد.
- نگهداری را می توان به صورت درصدی از کل ریسک یا به صورت مقدار ثابت بیان کرد.
- نگهداری بر سود اپراتور تکافل تأثیر می گذارد.

مفهوم نگهداری و تعیین سطح بهینه آن

- نگهداری بالاتر به معنای هزینه ریتکافل کمتر اما در معرض خسارت بیشتر است.
- نگهداری کمتر به معنای هزینه ریتکافل بیشتر اما در معرض خسارت کمتر است.
- نگهداری را می توان با توجه به ریسک پذیری و توان مالی اپراتور تکافل اولیه تنظیم کرد.

مفهوم نگهداری و تعیین سطح بهینه آن

نکات مهم در ارزیابی سطح نگهداری:

- توانگری اپراتور تکافل
- عملکرد مالی پایدار
- در دسترس بودن جریان نقدی کافی برای پاسخگویی به خسارات بزرگ
- تحمل ریسک اپراتور تکافل
- تخصیص سرمایه برای افزایش پرتفوی
- نوسانات مورد انتظار خسارات
- دارایی های نقدی
- هزینه ریتکافل

مفهوم نگهداری و تعیین سطح بهینه آن

تعیین سطح بهینه نگهداری

تعیین سطح بهینه نگهداری اپراتور تکافل مستلزم تعادل بین مزایای نگهداری ریسک در درون شرکت در مقابل هزینه ها و ریسک های مرتبط با انجام این کار است. هنگام تعیین سطح نگهداری بهینه باید چندین عامل در نظر گرفته شود:

۱- اشتهای ریسک

۲- کفایت سرمایه

۳- تخصیص در بیمه گری

مفهوم نگهداری و تعیین سطح بهینه آن

۴- شرایط بازار

۵- الزامات نظارتی

۶- هزینه ریتکافل

۷- تنوع ریسک

۸- سودآوری

مفهوم نگهداری و تعیین سطح بهینه آن

با ارزیابی دقیق این عوامل و انجام تجزیه و تحلیل ریسک و مدلسازی سناریو اپراتورهای تکافل می توانند سطح نگهداری بهینه را تعیین کنند که اهداف مدیریت ریسک را با اهداف عملکرد مالی همسو کنند. نظارت و بازنگری منظم استراتژی های نگهداری با شرایط متغیر بازار و الزامات نظارتی ضروری است

انواع قراردادهای ریتکافل

انواع ریتکافل

۱- ریتکافل اختیاری

۲- قرارداد های ریتکافل

- نسبی
- غیر نسبی

انواع قراردادهای ریتکافل

ریتکافل اختیاری

□ ریتکافل اختیاری نوعی بیمه اتکایی اسلامی است که به شرکت واگذارنده امکان می دهد یک ریسک خاص یا بخشی از آن را به اپراتور ریتکافل واگذار کند.

□ ریتکافل اختیاری می تواند برای هر نوع ریسکی (اموال، درمان، خانواده و...) اعمال شود به شرطی که با قوانین شرعی و موازین اخلاقی مطابقت داشته باشد.

انواع قراردادهای ریتکافل

	٪۸۰	٪۲۰
ریسک	نگهداری توسط واگذارنده	واگذاری به ریتکافل
حق اشتراک	نگهداری توسط واگذارنده	پرداخت شده به ریتکافل
زیان	پرداخت شده توسط واگذارنده	پرداخت شده توسط ریتکافل

انواع قراردادهای ریتکافل

TAKAFUL OPERATOR	SUM COVERED	%	CONTRIBUTION
Cedant	RM 1M	10	RM 1K
Co. A	RM 2.7M	27	RM 2.7K
Co. B	RM 4.5M	45	RM 4.5K
Co. C	RM 1.8M	18	RM 1.8K
Total	RM 10M	100	RM 10K

RM (واحد پول کشور مالزی، رینگت)

انواع قراردادهای ریتکافل

قراردادهای ریتکافل

۱- قراردادهای نسبی

- یک نوع قرارداد بیمه اتکایی است
- اپراتور ریتکافل در خسارت پرداختی و حق اشتراک به نسبت سهم است

انواع قراردادهای ریتکافل

قرارداد مشارکتی:

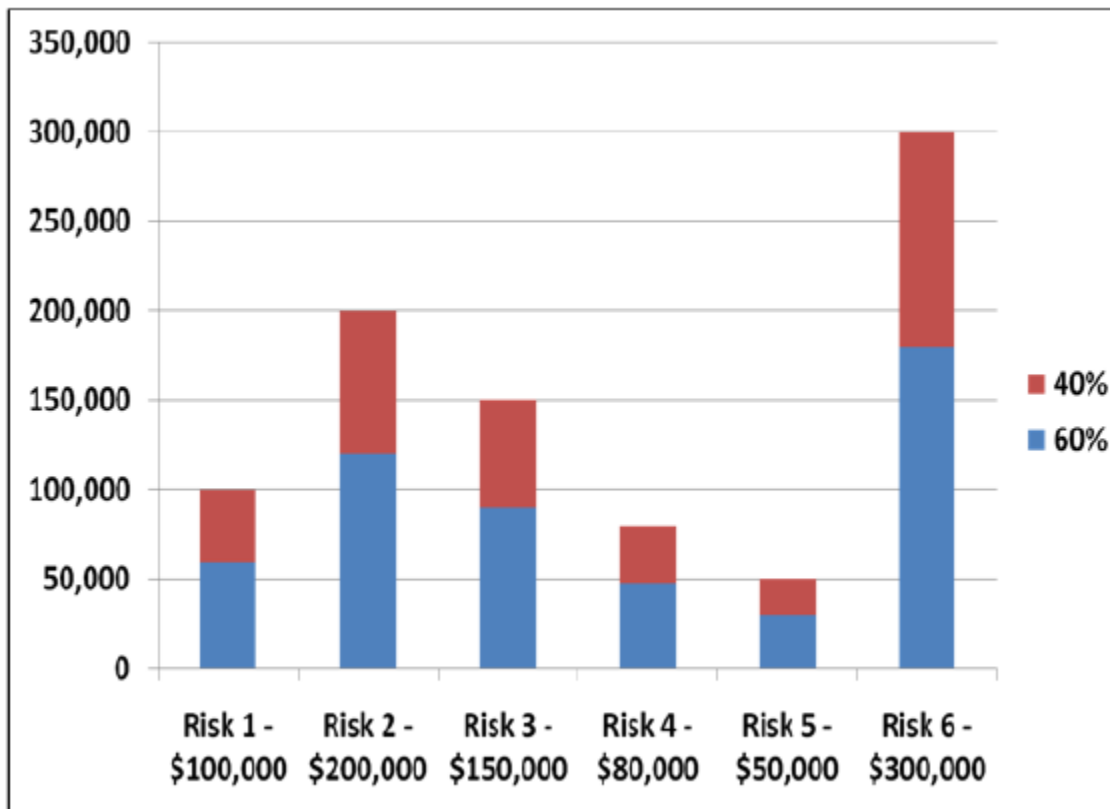
□ قرارداد ریتکافل نسبی مشارکتی: نوعی از قرارداد ریتکافل که سهم ثابتی از خسارت و حق اشتراک بین اپراتور تکافل واگذارنده و ریتکافل تقسیم می شود.

□ واگذارنده سهم ثابتی از ریسک را نزد خود نگهداری کرده و بقیه را به ریتکافل واگذار می کند و واگذارنده به ریتکافل کارمزد می دهد.

□ مثال: در یک قرارداد مشارکتی سهم اپراتور تکافل ۶۰٪ و ریتکافل ۴۰٪

انواع قراردادهای ریتکافل

TO

RTO

انواع قراردادهای ریتکافل

مزایای قرارداد مشارکتی

□ این یک روش ساده برای به اشتراک گذاشتن ریسک و حق اشتراک بین اپراتور تکافل و ریتکافل است.

□ این امکان را به اپراتور واگذارنده می دهد تا ظرفیت خود را افزایش داده و با واگذاری درصد ثابتی از تعهدات خود به اپراتور ریتکافل سیاست پذیرش بیشتری اتخاذ کند

انواع قراردادهای ریتکافل

□ در برابر نوسانات خسارات برای اپراتور تکافل پایداری ایجاد می کند

□ اپراتور تکافل را قادر می سازد تا از تجربیات و راهنمایی های اپراتور ریتکافل استفاده کند

انواع قراردادهای ریتکافل

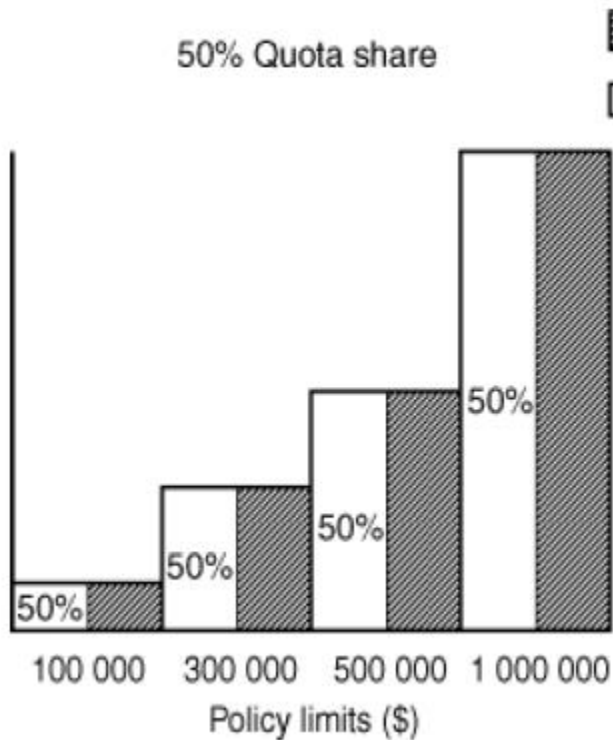
قرارداد مزاد

- ❑ قرارداد ریتکافل مزاد نوعی قرار داد اتکایی است که سرمایه مزاد اپراتور تکافل در صورتی که بیش از حد مشخص شده باشد پوشش می دهد.
- ❑ واگذارنده بخشی از ریسک رانگهداری می کند و حق اشتراک را برای پوشش مزاد به اپراتور ریتکافل پرداخت می کند.
- ❑ برای خسارت اموال و جانی و که گسترده و غیرقابل پیش بینی بوده استفاده می شود.

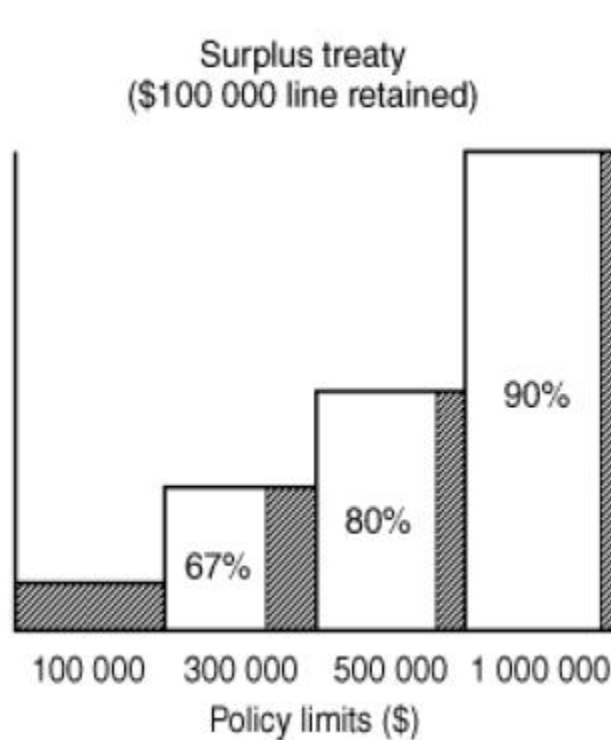

انواع قراردادهای ریتکافل

مقایسه قرارداد مشارکتی و مزاد

قرارداد مشارکتی

قرارداد مزاد

انواع قراردادهای ریتکافل

قراردادهای غیر نسبی

□ قرارداد ریتکافل نسبی نوعی قرارداد اتکایی است که خسارت اپراتور تکافل را که بالاتر از حد مشخص است پوشش می دهد.

□ قرارداد غیرنسبی به این معنی است که اپراتور ریتکافل خسارت را به نسبت با اپراتور تکافل تقسیم نمی کند بلکه فقط مبلغ یا درصد ثابتی از خسارت مازاد را پرداخت می کند.

انواع قراردادهای ریتکافل

ویژگی و مزایای قراردادهای غیرنسبی

□ این نوع قرارداد شرکت واگذارنده را در برابر خسارت های بزرگ و فاجعه آمیز محافظت می کند و از طرفی سود را برای خود نگه دارد

□ این نوع قرارداد به شرکت واگذارنده کمک می کند عملکرد مالی خود را تثبیت کرده و سرمایه مورد نیاز خود را کاهش و ظرفیت پذیرش خود را بالا ببرد

انواع قراردادهای ریتکافل

قرارداد ریتکافل مازاد خسارت

- نوعی قرارداد اتکایی است که خسارت بالاتر از حد معین را پوشش می دهد
- اپراتور ریتکافل درصدی از خسارت مازاد را به شرکت واگذارنده پرداخت می کند
- شرکت واگذارنده ریسک را تا حد مشخص نگهداری می کند و به ریتکافل حق اشتراک پرداخت می کند
- این قرارداد برای محافظت شرکت واگذارنده در برابر حوادث فاجعه آمیز و خسارت بزرگ

انواع قراردادهای ریتکافل

انواع قرارداد مازاد خسارت ریتکافل

۱- مازاد خسارت بزرگ

اپراتور ریتکافل خسارت های بالای حد مشخص شده در هر ریسک را پوشش می دهد

۲- مازاد خسارت فاجعه آمیز

اپراتور ریتکافل خسارت های ناشی از یک حادثه را که بر ریسک های متعدد اثر گذار است را پوشش می دهد

انواع قراردادهای ریتکافل

انواع قراردادهای ریتکافل

مثال: سهم نگهداری اپراتور تکافل ۲۰۰۰۰۰۰۰ دلار است

انواع قراردادهای ریتکافل

Event	Loss amount	TO retention	1 st layer	2 nd layer	3 layer
1	1000000	1000000	0	0	0
2	2000000	2000000	0	0	0
3	3000000	2000000	1000000	0	0
4	5000000	2000000	3000000	0	0
5	10000000	2000000	3000000	4000000	1000000

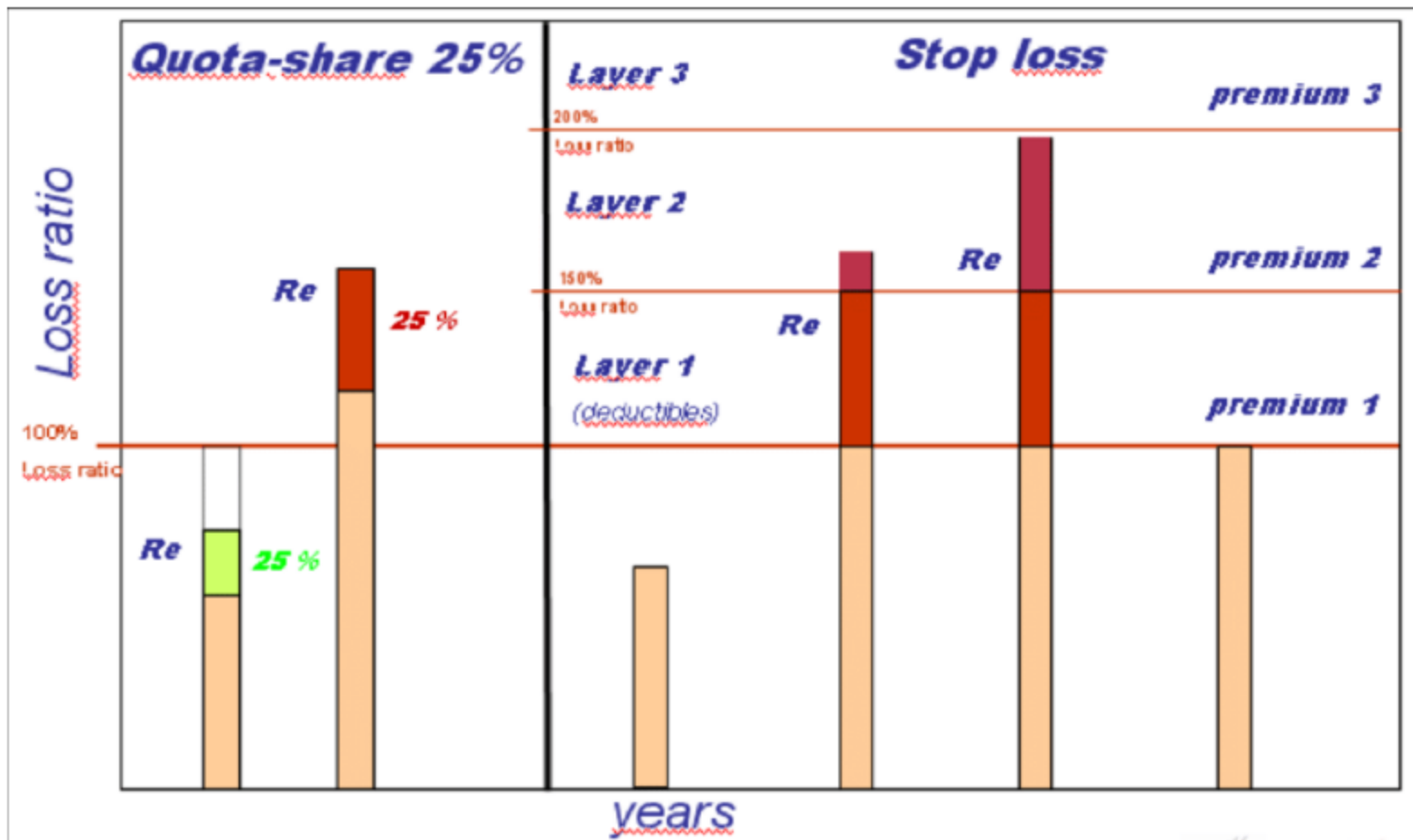
مدیریت ریسک در تکافل

قرارداد مازاد نسبت خسارت

- این قرارداد شرکت واگذارنده در برابر خسارت های بزرگ محافظت می کند
- اپراتور ریتکافل متعهد است اگر نسبت کل خسارت به کل حق اشتراک از حدی تجاوز کرد مازاد را بپردازد
- اگر نسبت خسارت به آن نرسد اپراتور تکافل واگذارنده خود متحمل آن می شود

انواع قراردادهای ریتکافل

انواع قراردادهای ریتکافل

تفاوت های مهم قرارداد نسبی و غیر نسبی

۱- مکانیسم اشتراک ریسک

ریتکافل نسبی حق اشتراک و خسارت را به نسبت بین واگذارنده و ریتکافل تقسیم می کند. در حالی که در ریتکافل غیر نسبی خسارت اگر بیش از یک حد مشخص باشد توسط ریتکافل پوشش داده می شود.

۲- حدود پوشش

ریتکافل نسبی پوشش را برای تمامی تکافل نامه های تعهد شده واگذارنده فراهم می کند. در حالی که در ریتکافل غیر نسبی بر خسارت فاجعه آمیز و یا خسارت شدت زیاد که فراتر از سطح نگهداری واگذارنده است تمرکز دارد.

انواع قراردادهای ریتکافل

۳- استراتژی مدیریت ریسک

ریتکافل نسبی به مدیریت ظرفیت پذیرش کمک می کند.

ریتکافل غیر نسبی محافظت در برابر خسارت های بزرگ و کمک به ثبات مالی

درک ماهیت فنی قراردادهای ریتکافل به اپراتور های تکافل کمک می کند تا برنامه های ریتکافل خود را با اهداف مدیریت ریسک، استراتژی بیمه گری و الزامات مالی خود تنظیم کنند.

حسابداری ریتکافل

حسابداری ریتکافل شامل ثبت، گزارش و افشای معاملات های مالی مربوط به عملیات ریتکافل مطابق با اصول شرعی و الزامات قانونی است. در اینجا یک مرور کلی از جنبه های کلیدی حسابداری ریتکافل آورده شده است:

۱- رعایت شرع:

اصول شرعی: حسابداری ریتکافل به اصول شریعت پایبند است و تضمین می کند که معاملات مالی مطابق با قوانین اسلامی ساختار یافته است. معاملات ممنوعه: از معاملاتی که شامل ربا، عدم قطعیت (غرار)، قمار (میسیر) و عدم رعایت ضوابط شرعی است، اکیداً خودداری می شود.

حسابداری ریتکافل

۲. استانداردهای حسابداری:

استانداردهای AAOIFI: اپراتورهای ریتکافل معمولاً از استانداردهای حسابداری صادر شده توسط سازمان حسابداری و حسابرسی مؤسسات مالی اسلامی (AAOIFI) برای گزارشگری مالی پیروی می کنند.

IFRS برای امور مالی اسلامی: اپراتورهای ریتکافل ممکن است از استانداردهای گزارشگری مالی بین‌المللی (IFRS) که برای امور مالی اسلامی تطبیق داده شده است، پیروی کنند.

حسابداری ریتکافل

۳. گزارشگری مالی:

صورت سود و زیان: درآمد حاصل از حق اشتراک ریتکافل و درآمد سرمایه گذاری و همچنین هزینه هایی مانند خسارت پرداخت شده، هزینه های مدیریت و هزینه های عملیاتی در صورت سود و زیان گزارش می شود.

ترازنامه: دارایی ها، بدهی ها، و حقوق صاحبان سهام، از جمله بازپرداخت وجوه، ذخایر، سرمایه گذاری ها و سایر ابزارهای مالی در ترازنامه ارائه می شود.

حسابداری ریتکافل

۴. محاسبه سود:

تقسیم سود: سود بین اپراتور ریتکافل و مشارکت کنندگان بر اساس نسبت های قبل توافق شده تقسیم می شود.

توزیع مازاد: وجوه مازاد باقیمانده پس از تسویه خسارات و هزینه های عملیاتی بر اساس تقسیم سود منطبق با شریعت بین شرکت کنندگان توزیع می شود.

حسابداری ریتکافل

۵. ذخایر ریسک:

ذخایر فنی: اپراتورهای ریتکافل ذخایر فنی را برای پوشش تعهدات مطالبات آتی و اطمینان از پرداخت بدهی کنار می گذارند.

ذخایر خسارت: ذخایر برای خسارت پرداخت نشده، هزینه‌های رسیدگی برای خسارت و

۶. حسابداری سرمایه گذاری:

سرمایه گذاری های منطبق با شریعت: اپراتورهای ریتکافل وجوه را در دارایی های منطبق با شریعت مانند سهام، صکوک، مستغلات و صندوق های اسلامی سرمایه گذاری می کنند.

حسابداری ارزش منصفانه: سرمایه گذاری ها به ارزش بازار منصفانه ارزیابی شده و نتایج در صورت سود و زیان گزارش شود.

حسابداری ریتکافل

۷. انطباق با مقررات:

گزارش‌دهی نظارتی: اپراتورهای ریتکافل گزارش‌های مالی را مطابق با مقررات و الزامات نظارتی به مقامات نظارتی ارائه کنند.

کفایت سرمایه: اپراتورهای ریتکافل ذخایر سرمایه کافی را برای برآورده کردن نسبت‌های توانگری نظارتی و استانداردهای کفایت سرمایه حفظ می‌کنند.

حسابداری ریتکافل

۸. حسابرسی خارجی:

حسابرسی مستقل: اپراتورهای ریتکافل تحت حسابرسی های خارجی توسط حسابرسان مستقل منطبق با شریعت قرار می گیرند تا صحت و قابلیت اطمینان صورت های مالی را تأیید کنند.

نظر حسابرسی: حسابرس در مورد اینکه آیا صورتهای مالی دید درست و منصفانه ای از وضعیت مالی و عملکرد اپراتور ریتکافل ارائه می دهد یا خیر، نظر می دهد.

حسابداری ریتکافل

۹. افشا و شفافیت:

افشای مالی: اپراتورهای ریتکافل افشای جامعی را در صورت‌های مالی، گزارش‌های سالانه، و دفترچه‌ها ارائه می‌کنند تا سهامداران را در مورد عملکرد مالی، مشخصات ریسک و شیوه‌های حاکمیتی آگاه کنند.

شفافیت: شفافیت در گزارشگری مالی باعث افزایش اعتماد و اطمینان در بین سرمایه‌گذاران، سیاست‌گذاران، رگولاتورها و سایر ذینفعان صنعت تکافل می‌شود.

حسابداری ریتکافل

۱۰. حاکمیت و کنترل های داخلی:

کنترل های داخلی: اپراتورهای ریتکافل کنترل های داخلی قوی، چارچوب های مدیریت ریسک و ساختارهای حاکمیتی را برای اطمینان از یکپارچگی و قابلیت اطمینان گزارشگری مالی اجرا می کنند.

نظارت بر انطباق: کارشناسان تطبیق و مقررات بر عملیات ریتکافل نظارت می کنند تا از پایبندی به اصول شریعت، الزامات نظارتی و سیاست های داخلی اطمینان حاصل کنند.

حسابداری ریتکافل نقش مهمی در تضمین شفافیت، یکپارچگی و انطباق شرعی عملیات ریتکافل ایفا می کند و به ذینفعان اطلاعات دقیق و قابل اعتمادی را در مورد عملکرد مالی و مشخصات ریسک اپراتورهای ریتکافل ارائه می دهد.

با سپاسی از شما